

Deficit a dluh vládních institucí - 1. čtvrtletí 2023

3.7.2023 - Helena Houžvičková, Jaroslav Kahoun | Český statistický úřad

Schodek hospodaření vládních institucí v 1. čtvrtletí roku 2023 dosáhl 100,9 mld. Kč, což v meziročním srovnání znamená zhoršení o 31,9 mld. Kč. V deficitu 136,6 mld. Kč skončilo pouze hospodaření ústředních vládních institucí, které se meziročně propadlo o 59,4 mld. Kč. Místní vládní instituce naopak hospodařily s přebytkem ve výši 35,0 mld. Kč a jejich hospodaření se meziročně zlepšilo 29,9 mld. Kč, hospodaření fondů sociálního zabezpečení (zdravotních pojišťoven) skončilo v mírném přebytku 0,8 mld. Kč.

„V prvním čtvrtletí roku 2023 vládní instituce hospodařily se schodkem ve výši 100,9 mld. Kč. K tomuto výsledku nejvíce přispěly vyplacené sociální dávky. Míra zadlužení sektoru vládních institucí meziročně stoupla o 1,7 procentního bodu a dosáhla výše 44,5 % HDP,“ uvedla Helena Houžvičková, ředitelka odboru vládních a finančních účtů ČSÚ.

Saldo hospodaření sektoru vládních institucí, 1. čtvrtletí 2021 - 1. čtvrtletí 2023

Období	1.Q 2021	2.Q 2021	3.Q 2021	4.Q 2021	1.Q 2022	2.Q 2022	3.Q 2022	4.Q 2022	1.Q 2023
mld. Kč	-131,1	-40,1	-42,7	-96,8	-69,0	-8,7	-66,0	-103,8	-100,9
% HDP	-9,5	-2,6	-2,7	-6,0	-4,5	-0,5	-3,8	-5,8	-5,9

Poznámka: Údaje v tabulce nejsou sezónně očištěny, nelze je srovnávat mezičtvrtletně.

Celkové příjmy sektoru vládních institucí stouply meziročně o 12,6 % a dosáhly 40,6 % HDP. Na meziročním růstu příjmů se podílely zejména přijaté daně z příjmů, sociální příspěvky a daně z výroby a dovozu. Celkové výdaje vládních institucí meziročně vzrostly o 16,0 % a dosáhly 46,5 % HDP. Nejvíce vzrostly výdaje na sociální dávky, dotace a náhrady zaměstnancům.

Nominální dluh vládních institucí meziročně stoupl o 415,3 mld. Kč na 3099,4 mld. Kč. Míra zadlužení sektoru vládních institucí meziročně stoupla ze 42,8 % na 44,5 % HDP, vliv nominální změny dluhu činil +6,0 p. b., přičemž rostoucí nominální HDP přispěl k poklesu zadlužení o - 4,3 p. b. Mezičtvrtletně dluh stoupl o 102,3 mld. Kč, což představuje zvýšení míry zadlužení o 0,3 p. b. Růst nominálního HDP přispěl k poklesu zadlužení o -1,1 p. b.

Z hlediska jednotlivých komponent dluhu byl meziroční nárůst zaznamenán především u emitovaných cenných papírů (+308,4 mld. Kč) a u přijatých půjček (+91,5 mld. Kč).

Dluh sektoru vládních institucí, 1. čtvrtletí 2021 - 1. čtvrtletí 2023

Saldo hospodaření vládních institucí po očištění o sezónní a kalendářní vlivy skončilo v deficitu 76,7 mld. Kč, který odpovídal 4,2 % HDP. Mezičtvrtletně se saldo hospodaření zhoršilo o 4,3 mld. Kč. Vývoj salda hospodaření vládních institucí očištěného o sezónní a kalendářní vlivy ilustruje následující graf.

Sezónně očištěné saldo hospodaření vládních institucí, 1. čtvrtletí 2021 - 1. čtvrtletí 2023

Poznámky:

Kvantifikace fiskálních ukazatelů je založena na metodice Evropského systému národních účtů (ESA 2010). Uvedené údaje jsou v metodickém souladu s údaji sloužícími pro účely statistiky nadměrného schodku (EDP, excessive deficit procedure) a pro hodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií.

Přebytek/deficit vládních institucí je výše čistých půjček (+) nebo výpůjček (–) v systému národního účetnictví. Ukazatel vyjadřuje schopnost sektoru v daném období financovat (+) jiné sektory ekonomiky nebo potřebu tohoto sektoru být ostatními sektory financován (–).

Dluh vládních institucí představuje výši konsolidovaných závazků sektoru vládních institucí vyplývající z přijatých vkladů, emitovaných dluhových cenných papírů a přijatých půjček. U cizoměnových dluhových nástrojů zajištěných proti měnovému riziku je ocenění provedeno na bázi smluvního kurzu.

Saldo hospodaření je porovnáno s výší HDP v daném čtvrtletí v běžných cenách. Výše konsolidovaného dluhu vládních institucí je porovnána se součtem posledních čtyř čtvrtletních HDP v běžných cenách. Podrobné údaje v časových řadách o saldu hospodaření a dluhu vládních institucí jsou součástí tabulek Transmisního programu (tabulka 25 a tabulka 28) publikovaných na stránkách ČSÚ v sekci „HDP, Národní účty“. (Sektor vládních institucí). Pokud není uvedeno jinak, data nejsou očištěna o sezónní a kalendářní vlivy. Časová řada sezónně očištěného salda vládních institucí (položka Čisté půjčky/ výpůjčky) Časová řada sezónně očištěných účtů za S.13 .

https://www.czso.cz/csu/czso/cri/deficit-a-dluh-vladnich-instituci-1-ctvrtleti-2023?mtm_campaign=rss